

Corrupció d'estat

El "cas Rubio" impulsarà definitivament la lluita contra la corrupció. Però el desgast socialista i la malfiança inversora trigaran a desaparèixer.

Des del dia 5 d'abril Felipe González i Carlos Solchaga comparteixen un mateix estampat sobre la seva volta cranial: "Mariano Rubio tenia un compte de diner negre a Ibercorp amb més de 130 milions". El diari *El Mundo*, convertit en francitador d'elit, signava amb aquest titular de portada una restauració particular del fresc sobre la corrupció de l'ex-governador del Banc d'Espanya, iniciat fa dos anys, quan es va destapar l'afar Ibercorp. Un dard enverinat disparat directament a la credibilitat d'un govern ja malferit, justament dues setmanes abans del debat de política general. El mal, legítimament intencionat, era doble, perquè aquell mateix dia el Ministeri

d'Economia i Finances, a través de l'Agència Tributària, iniciava una campanya publicitària amb el lema "Abolir el frau. Un compromís de tots". Es tractava de prevenir el frau fiscal, que per al 1993 ha estat valorat en 403.668 milions de pessetes, per impagament d'impostos. Però un "compte B" —els que amaguen diner negre— amb la clau secreta "7MM" a nom de Mariano Rubio ha enterrat en vida aquest exercici de pedagogia social encaminat a omplir de significat "l'impuls democràtic" promès per González.

14.400 minuts de silenci. Fins al dia 15 d'abril Rubio no apareixia davant la Comissió d'Economia del Congrés a donar una resposta.

Després de deu dies de silenci, l'ex-governador del Banc d'Espanya només fou capaç de dir, robant una escletxa al quadre amnèsic que presentava, que no era "conscient de tenir cap compte secret". En deu dies, el sentiment d'estafa inicial va derivar en un estat d'irritació molt difícil de superar, aquesta vegada, amb el tradicional efecte balsàmic de les rèpliques del president del Govern. Avui, doncs, la tendència progressiva a la baixa que els socialistes van començar en les eleccions generals del 1989 se situa, per primera vegada, en un nivell freàtic.

Després dels afers Juan Guerra, Filesa, Roldán... l'opinió pública ha rebut l'afer Mariano Rubio amb el sistema immunològic mig capolat. I a poc a poc la vinya socialista ha pres un color groguenc. "Rubio", que en dirien els espanyols. El míldiu que l'atacava des de fa alguns anys ha posat en evidència que no tots els ceps ideològics eren igualment adobats dins el

RAFA GB

A l'esquerra, Mariano Rubio, i dalt, Felipe Gonzalez i Alfonso Guerra. El fet que el president del Govern es deixés encisar, acabat d'instal·lar-se a la Moncloa, per gent com Miguel Boyer, Carlos Solchaga o Mariano Rubio no va ser ben vist pel sector guerrista, que de seguida va batejar aquell socialisme cosmètic amb el malnom de *beautiful people*.

partit. El fet que Felipe Gonzalez es deixés encisar, acabat d'instal·lar-se a la Moncloa, per gent com Miguel Boyer, Carlos Solchaga o Mariano Rubio no va ser ben vist pel sector guerrista, que de seguida va batejar aquell socialisme cosmètic amb el malnom de *beautiful people*. Els primers, nats quasi tots de ventre obrer, havien begut adob; als segons, que desprenien una mena d'atracció letal, els n'havien injectat directament a les venes. I si els seguidors d'Alfonso Guerra cada vegada eren més empestats dins el PSOE, els neoliberals cada vegada tenien un aspecte més fèrtil. Isabel Preysler, les germanes Koplowitz... tenien en Felipe Gonzalez la gran esperança blanca i mostraven la seva ufana des de les pàgines d'*¡Hola!* Aleshores, la corrupció feia un procés de mineralització i de supervitaminació impossible de desactivar en un temps en què tot era possible econòmicament, sobretot si la batuta, la portaven Rubio —nomenat contra la voluntat d'Alfonso Guerra— i Solchaga, els grans avaladors de la *beauty*. Però la gent maca, que tenen la frontera, més o menys, entre els cinc mil milions de pessetes i que es dutxen sota el com de la fortuna des que Manuel de la Concha, ex-síndic de la Borsa de Madrid i amic íntim de Rubio, va obrir l'aixeta d'Ibercorp, no han perdonat, amb els anys, aquell bateig pel sector més descamisat del partit socialista. I van decidir, just abans del darrer congrés federal, en un assaig del *vis-a-vis*, que el club d'on havia sortit l'afer Juan Guerra seria el dels "socialistes de Puerto Hurraco". Tant és, mentre belles i bèsties continuïn unides per la sutura del poder.

Mariano Rubio, com a sots-governador del Banc d'Espanya des del 1977 i governador des del 1984 al 1992, va ser l'artífex del nou disseny del mapa financer estatal. Un croat que va portar a terme durant quinze anys, a capa i espasa i sense fer ois a cap grup sanguini, la re-

ARXIU

Darrere i davant de Mariano Rubio

Afer Ibercorp

Ramon Espasa (diputat d'IC): "Al governador del Banc d'Espanya, cal exigir-li un plus ètic, moral i democràtic per evitar una fallida de confiança en la seva institució. Les dimissions no es presenten, es practiquen. La resta és presidencialisme cabdillista" (febrer 1992).

Juan Pedro Hernández Moltó (portaveu del Grup Parlamentari Socialista): "No compremem que el puguin animar a fer efectiva la dimissió i al mateix temps reconèixer-li una tasca brillant al capdavant del banc emissor. A Mariano Rubio, li han volgut fer una mala jugada; es tracta d'una batalla d'interessos" (febrer de 1992).

Mariano Rubio: "Només des de la ignorància o des de la mala fe em poden acusar d'haver mentit davant la Comissió d'Economia [del Congrés dels Diputats]". "L'etiqueta 'banc' ha deixat de ser garantia de seguretat absoluta, com passava en els anys 50 i 60" (en la inauguració de la Conferència Internacional sobre Intermediació Financera, organitzada per la Fundació BBV). "Estic satisfet del suport [en l'afer Ibercorp] que m'ha donat Felipe González" (març de 1992).

Felipe Gonzalez: "Mariano Rubio és una persona perfectament honorable". "Les acusacions tenen poc fonament i, per tant, ha d'arribar al final del seu mandat" (març de 1992).

Carlos Solchaga: "No hi ha hagut res d'il·legal en el comportament del governador". "S'ha d'arribar fins al final de les investigacions de l'afer Ibercorp amb tots els mitjans al nostre abast" (maig de 1992).

Afer Rubio

Antonio Romero (diputat d'IU): "Ha estat Felipe González mateix qui, sota les seves ales ideològiques o polítiques, ha protegit com una lloca els corruptes" (abril de 1992).

Juan Pedro Hernández Moltó: "Doni [Mariano Rubio] una explicació fiable per frenar aquesta descofiança en vostè, que genera desconfiança en el sistema financer espanyol. Té una última oportunitat. Aprofiti-la per salvar la poca dignitat que li queda. Si no, ens tindrà davant. I si és culpable, no restarà impune. Li ho prometo" (15 d'abril de 1994).

Mariano Rubio: "Les imputacions de caràcter fiscal que m'han estat fetes no corresponen a la realitat". "No vull entrar en una guerra de declaracions, perquè això és fer el joc a aquells qui semblen més interessats en el linxament moral que no pas a aclarir la veritat, i aquesta és l'única raó del meu silenci" (13 d'abril de 1994, dos dies abans de la seua compareixença davant la Comissió Econòmica dels Congrés dels Diputats). "No sóc conscient de tenir un compte secret ni d'haver defraudat Finances" (15 d'abril).

Felipe Gonzalez: "No puc penedir-me de la bona fe amb què he defensat l'honradesa de Mariano Rubio" (11 d'abril de 1994).

Carlos Solchaga: "L'actitud del Grup Parlamentari Socialista, del PSOE i del Govern és d'afrontar, per dolorós que sigui el cost polític que se'n desprengui, aquells casos que requereixin una investigació a fi de depurar responsabilitats per comportaments suposadament incorrectes". "Les meves responsabilitats, les assumeixo, les he assumides sempre i no les he defugides mai" (abril de 1994).

forma bancària més important en la història de l'estat espanyol. Ell i el seu escuder amic, Carlos Solchaga, ex-ministre d'Economia i Financers, i abans d'Indústria, són els dos homes que més informació confidencial guarden al disc dur dels dotze anys de Govern socialista. Durant molt de temps també col·leccionaren, conjuntament, enemics menys poderosos. I algun mort a l'armari que ara ressuscita.

Amb tot i això, no cal buscar l'any 89 per aturar-se a contemplar la davallada en popularitat del Govern socialista. Hi ha dos moments directament relacionats amb l'ex-governador del Banc d'Espanya que ens permeten de mesurar l'últim tram d'un descens digne de qualsevol muntanya russa. El primer és l'afer Ibercorp, destapat el març del 1992, quan Rubio –aleshores encara governador de l'entitat emissora– fou relacionat amb un escàndol de compra-venda d'accions i d'ús d'informació privilegiada. Aquí, l'home que més havia pegat i menys havia rebut, es doblega per primer cop, però els jutges del combat –el Govern i tot el ventall de l'oposició– toquen la campaneta abans del KO tècnic, i el púgil més temut dels últims quinze anys se'n va al racó del ring i escup, per primer cop des del seu regnat, el protector dental. La màxima entitat financera i econòmica de l'estat restava així salvada de qualsevol interrogant als ulls de la gent. Aquí començava, sorprenentment, el via crucis dels socialistes obrers espanyols. Un mal viatge que s'accelera vertiginosament amb l'afer Rubio, el segon assalt en què tots els fantasmes –Guerra? Mario Conde? Javier de la Rosa? Els damnificats d'Ibercorp? Les víctimes de les fusions bancàries?– del sistema financer estatal es conjuren i escapcen els esperons del més gall del corral. La *beauty* ja fa temps que plora llàgrimes de rimmel davant la caixa blindada d'Ibercorp.

Hi ha un element afegit que ha tingut un efecte erosiu devastador en la política governamental, i és l'aparició del diari *El Mundo*. Aquesta plataforma crítica, utilitzada pels principals partits de l'oposició, ha funcionat com un corc que ha deixat larves de rellotgeria en els pilars centrals del Govern. Un seguiment sistemàtic dels errors polítics i una taula on, ben segur, s'han servit –fredes, com ha de ser– les venjances més esperades de la dècada socialista.

L'hora dels "ex". L'aliança entre Rubio i Solchaga era eterna mentre l'eternitat se sustentava en la presumpció d'innocència. La majoria absoluta, de què els socialistes gaudiren fins a les eleccions del 6-J, ha estat un terreny erm a les comissions d'investigació en el Congrés dels Diputats cada vegada que l'oposició reclamava transparència. I els socialistes, a bord d'un trencagels, i entre el PP/"dreta de sempre" i els postcomunistes/"inadaptats" comencen a vendre dosis

de democràcia en *packs* biodegradables.

Així, quan pocs mesos abans dels Jocs Olímpics, i alguns després d'inaugurada l'Expo de Sevilla, esclatava l'afer Ibercorp i Mariano Rubio presentava la dimissió a Solchaga, ni el ministre navarrès ni Felipe González no l'acceptaren. El governador del Banc d'Espanya, que tot just acabava de signar els nous bitllets de dues mil pessetes –“marianitos” en l'argot del gremi financer– i de deu mil, era obligat a finir el seu mandat un “juliol-1992”, com deia la data de caducitat. La crisi econòmica ja es gestava en un embaràs que transcorria paral·lel a l'escalada de corrupció política.

Ara, quan ha esclatat l'afer Rubio, les circumstàncies polítiques són diferents. Els canvis, juntament amb la irrefutabilitat de les proves que demostren el frau que l'ex-governador va cometre l'any 1987, quan va cotitzar en borsa amb diner negre, han convertit el segon capítol d'Ibercorp en un autèntic “rai de la medusa” que supera l'oli tràgic de Delacroix. En aquest procés, el president del Govern agafa les regnes del cavall desbocat i cavalca, ara com a secretari general del PSOE, cap al XXXIII congrés federal del partit. Un esdeveniment de pura transició política, que només resol, per primera vegada des que González i Guerra estriparen els llençols, la relació entre aquests dos líders so-

Miguel Boyer i Carlos Solchaga. El segon, ex-ministre i ara portaveu del PSOE, va ser un dels principals avaladors de la beauty. Un aval que li costarà molt car.

cialistes. El secretari general, que iniciava el congrés amb la *beauty* disfressada de planta carnívora, volia acabar-lo amb un sector guerrista/bonsai. Ara, les qüestions polítiques aparcaades en bateria als soterranis de Ferraz podrien provocar, segons fonts del partit, un congrés extraordinari l'any 1995.

Carlos Solchaga és ex-ministre i president del Grup Parlamentari Socialista al Congrés dels Diputats. Mariano Rubio és ex-governador del

Generalitat de Catalunya

Perquè tu i el teu ordinador sigueu compatibles

Posa't el català en pantalla

INTERCANVI
GRATUIT DELS TEUS
DISQUETS ORIGINALS PER
LA VERSIÓ EN CATALÀ

La Generalitat de Catalunya ha impulsat acords amb les primeres empreses informàtiques perquè puguis treballar amb el teu ordinador en la teua llengua.

**Ara, et facilita l'intercanvi gratuït dels teus disquets originals del MICROSOFT® WINDOWS™ 3.1
i del SISTEMA 7.1™ d'APPLE®, en qualsevol llengua, per la versió en català**

Per fer l'intercanvi adreça't a: Direcció General de Política Lingüística, Mallorca, 272-274, 9è, 08037 BARCELONA · Servei d'Informació i Organització de Barcelona, passeig de Gràcia, 94, 08008 BARCELONA · Servei Territorial d'Indústria i Energia, gran via de Jaume I, 41, 5è, 17001 GIRONA
Servei Territorial d'Indústria i Energia, av. del Segre, 7, 25007 LLEIDA · Servei Territorial d'Indústria i Energia, Castellarnau, 14, 43004 TARRAGONA

Si en tens una versió anterior en qualsevol idioma o no tens MICROSOFT® WINDOWS™ 3.1 o SISTEMA 7.1™ d'APPLE®, pots adquirir-los en qualsevol distribuïdor autoritzat Microsoft o Apple a un preu avantatjós.

Per a més informació: tel. 484 36 36

L'estat de l'estat

Vist des de la perifèria, per la petita pantalla, qualsevol ciutadà d'aquest país es pot pensar que entre la fressa taurina i afamada de poder dels diputats populars i els aplaudiments de consolació de la banqueta socialista, el debat de política general tingut al Congrés, a banda fer un considerable soroll, no va resoldre els interrogants plantejats. Però cal distingir entre pirotècnia, discursos i fets. Sobre la taula han quedat una bateria de resolucions sobre la corrupció, amb la categoria de propostes. Existeixen. Una altra cosa és si ajudaran a dilucidar

responsables polítics o a aclarir judicialment els casos de corrupció existents i els que vindran. Investigar o estudiar –no va quedar clar, i el matís és important– el finançament dels partits polítics mitjançant una comissió parlamentària pot ajudar a ventilar alguna de les cambres de mals endreços del sistema de partits polítics. Però, vist com van anar les coses, no sembla pas que estiguem davant una actitud decidida i compromesa. Els populars reclamaven una comissió per a Filesa, però tapaven Naseiro. Els socialistes condicionaven la creació de la comissió al fet que o es despullava tothom o ells no hi jugaven. Al final, solució salomònica passada per la redacció neutral i pactista per essència de Roca. En definitiva, per general de ser el primer de rebre i una certa mandra d'obrir la finestra.

Van ser dos jutges en excedència, Ventura Pérez Marín i Baltasar Garzón, qui van doblegar la majoria socialista. Però a Espanya, a diferència d'Itàlia, són els po-

La corrupció va centrar els debats del Congrés. La crisi econòmica va quedar a segon pla.

lítics qui, ara com ara, han intentat de recuperar posicions en la lluita contra la corrupció, no fos cas que els jutges, erigits en avantguarda anticorrupció, acabessin traspalsant-ho tot, sense possibilitat de pacte. En el debat hi va haver passió, animada des de la graderia. Tothom hi tenia alguna cosa a perdre i calia jugar un bon partit. Dialècticament, Aznar no va poder esbotzar González, però aquest tampoc no va poder esbandir la boira de provisionalitat. Sospitosament entusiasta amb la corrupció del veí, el líder popular, i per tant poc creïble; però excessivament esmunyedís el líder socialista, que arriba tard a apagar el foc amb una mà-nega que té en exclusiva des del 1982.

L'alarma social provocada pels recents casos Roldán-Rubio i l'interès del PP a crispar el debat van deixar en segon pla la crisi econòmica. Els primers indicis de recuperació que assenyalen els indicadors econòmics –millora de la balança comercial, la recuperació de les vendes dels automòbils i la retallada dels tipus

d'interès– van servir a González per poder presentar alguna carta positiva. Tot i que el president del Govern espanyol va provar de servir-se'n per llevar dramatisme a la situació de corrupció (8 minuts parlant de corrupció i 30 parlant de crisi econòmica en un discurs que en va durar 60), Aznar es va tancar en banda, es va negar a parlar de recuperació i únicament va avenir-se a parlar d'estabilització de la crisi. Negar els indicis de recuperació no va ajudar gaire el PP a guanyar credibilitat, però més estranya va ser la petició de dimissió que va formular

Aznar. Malgrat un "Váyase usted, señor González", espectacular i efectista, el PP només va demanar la substitució. Potser per responsabilitat institucional, potser perquè recorden que encara no fa ni un any González va treure més vots que no pas Aznar, però potser també perquè no tenen pressa.

El que no va ser objecte de polèmica, malgrat les acusacions de xantatge i por de disgregació de l'estat que desperta, fou el debat sobre l'impuls autonòmic. No va ser polèmic perquè no n'hi va haver. En el cos a cos de González i Aznar no va sortir. Només Roca va fer memòria al president de l'executiu espanyol de la llista de temes pendents, que González té damunt la taula amb data de caducitat marcada pel mes de juliol. El debat entre l'estat i la nació, ja l'havien fet, en versió particular, González i Pujol en una reunió a la Moncloa una setmana abans que comencés l'altre debat, el de l'estat de l'estat. No calia parlar-ne més.

Pere Martí

Banc d'Espanya i ex-presumpte innocent. El PSOE és un partit ex-majoria absoluta. Felipe González tot sol és prou fort encara –va guanyar les passades eleccions legislatives– i fa el fort de portes enfora. Però, cada vegada menys. Alguns indicadors han disparat la bombeta vermella de les inversions estrangeres a l'estat espanyol. Si japonesos i alemanys no se'n fien, qui ho farà? El sistema financer és intocable fins que deixa de ser-ho. I Mariano Rubio ha estat un càncer ètic amb ramificacions polítiques fins a un cert punt irreversi-

bles. A la tripulació del Titanic socialista hi havia massa polissons. Des de terra, tothom espera almenys un mort. Un més i prou. Però la millor manera de matar algú i d'amagar el cadàver és d'omplir el paisatge de cadàvers. I Felipe González pensa: "D'acord, jo no tancaré l'armari, però obriu-los tots". I tothom té un mort a veïllar. Amb l'afer Naseiro i l'afer Casinos el cafè per a tothom és a punt. Però, qui decideix ara qui es quedarà sense quimioteràpia? Qüestió de bridge. Exemplificador.

Joan Mari